

poznaj swoje prawa

**...majątek wspólny
i jego podział**

poradnik prawny dla kobiet

przygotowała Izabella Łaba - Waszczykowska

Spis treści

Wstęp	3
Mity i fakty	4
Po sakramentalnym TAK	4
Majątek wspólny a majątki osobiste	7
Zarząd majątkiem wspólnym	10
Poręczenie	11
Odpowiedzialność małżonków	11
Intercyza	15
Ustalenie rozdzielności majątkowej	17
Podział majątku wspólnego	18
Nierówne udziały w majątku wspólnym	19
Konkubinat	20
Zakończenie	21
Wzory pism procesowych	22

Wstęp

Stało się. Zostałaś żoną, na dobre i na złe, wierząc bezgranicznie, że to zło nigdy nie nastąpi. Obdarzyłaś mężczyznę zaufaniem i tego samego oczekujesz od niego.

Przede wszystkim pamiętaj – małżonkowie mają równe prawa i obowiązki. W żadnym wypadku nie powinno być tak, że jednemu z małżonków przysługują wszystkie prawa, a drugiemu pozostają jedynie obowiązki.

Od samego początku trwania w małżeństwie winnaś zdawać sobie sprawę, że zachowanie równości praw i obowiązków zależy także od ciebie. Łatwo kogoś przyzwyczaić do myśli, że przysługują mu liczne uprawnienia, niestety znacznie trudniej jest przypomnieć i jemu i sobie, że obok uprawnień jest wiele obowiązków.

Zgodnie z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym zarówno ty, jak i twój mąż jesteście zobowiązani nie tylko do wzajemnej pomocy i wierności, ale również do współdziałania dla dobra założonej rodziny. A zatem działania mające na celu utrzymanie na należytych poziomach materialnym waszej rodziny to nie tylko twoje zmartwienie, nie tylko twoje starania, ale wasze wspólne! Razem powinniście rozwiązywać spotykane po drodze życia problemy, korzystając w miarę potrzeby z uregulowań kodeksowych.

Wiedz, że w małżeństwie, w którym małżonkowie nie podpisali intercyzy, istnieje podział na majątek wspólny małżonków i majątki osobiste, o tym, co wchodzi do którego z majątków, mowa będzie w dalszej części poradnika.

Pamiętaj, że jeżeli zdecydujesz się na związek małżeński, niekoniecznie trzeba zdecydować się na małżeńską wspólność majątkową. Istnieje bowiem intercyza, dzięki której stosunki majątkowe w małżeństwie oparte są na dużo prostszych zasadach. Masz wybór. Wybór, wbrew pozorom, bardzo prosty, albo zdecydujesz się na trwanie w małżeńskiej wspólności ustawowej, albo podpiszesz intercyzę. Nie sugeruj się podszeptami rodziny czy znajomych, nie słuchaj opinii, że to nie wypada zaczynać wspólnego życia od tworzenia granic, dzielenia na to, co twoje, co jego. Nie taki jest cel zawierania intercyzy.

Intercyza ma zagwarantować ci przede wszystkim niezależność w podejmowaniu finansowych decyzji. Jeśli podpiszesz intercyzę, sama decydujesz o zgromadzonym majątku, po ślubie zachowujesz prawa i majątek nabyty przed ślubem oraz majątek, który uzyskałaś w czasie małżeństwa. Przy rozdzielności majątkowej sytuacja finansowa jest prosta. Każdy z małżonków zarabia, pracuje na własne konto, nie ponosi odpowiedzialności za zaniedbania finansowe czy długi drugiego. Właśnie dzięki tym jasnym, prostym zasadom z góry wiesz, ile wynosi twój majątek, ile i w jakiej wysokości posiadasz wierzytelności, a ile sama zobowiązana jesteś zapłacić. Poza tym w razie ewentualnego procesu rozwodowego, nie musisz obawiać się, że podział majątku wspólnego to kolejne stracone miesiące czy nawet lata życia.

Zanim powiesz TAK, zastanów się, która z możliwości jest dla ciebie korzystniejsza.

Mity i fakty

1. Mąż jeździ samochodem, który jest zarejestrowany na niego, ja nie mam prawa jazdy, a więc samochód należy do niego. **Falsz**
Samochód kupiony w trakcie małżeństwa, za wspólne pieniądze małżonków, jest ich dobrem wspólnym. **Prawda**
2. Ja nie pracuję, wychowuję nasze dzieci, mąż pracuje zarobkowo, z jego pensji zakupiliśmy sprzęt kuchenny; mąż twierdzi, że należy tylko do niego. **Falsz**
Nie ma znaczenia, czy jedno z małżonków, czy oboje pracują zarobkowo, praca w gospodarstwie domowym również przynosi wymierny efekt, zaś wynagrodzenie za pracę wchodzi do waszego majątku wspólnego, nawet wówczas, jeżeli tylko jedno z małżonków pracuje zawodowo. **Prawda**
3. Mąż nabył nieruchomość, a następnie tylko on został wpisany do księgi wieczystej, twierdzi, że należy ona wyłącznie do niego. **Falsz**
Nabycie nieruchomości w czasie trwania w związku małżeńskim, gdy małżonkowie pozostają we wspólności ustawowej, powoduje, że zasilać będzie wspólny majątek małżonków. **Prawda**
4. Tylko ja jestem członkiem spółdzielni mieszkaniowej, mąż twierdzi, że wobec tego ja powinnam opłacać czynsz. **Falsz**
Do regulowania należności czynszowych spółdzielni mieszkaniowej zobowiązani są solidarnie oboje małżonkowie, nawet z majątków osobistych każdego z nich, a nie tylko ten, który jest członkiem spółdzielni. **Prawda**
5. Mąż po rozwodzie zaczął wysprzedawać majątek wspólny, a uzyskanymi środkami nie podzielił się ze mną, twierdząc, że nie musi. **Falsz**
Jeżeli przed podziałem majątku wspólnego mąż sprzedaje składniki majątkowe będące przedmiotem majątku dorobkowego, to przy ustaleniu masy majątku wspólnego wartość uszczuplonego majątku będzie mieć wpływ na rozliczenia pomiędzy małżonkami albo na ustalenie mniejszego udziału męża w majątku wspólnym. **Prawda**

Po sakramentalnym TAK

Zgodnie z art. 24 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (KRiO) małżonkowie rozstrzygają wspólnie o istotnych sprawach rodziny; w braku porozumienia każdy z nich może zwrócić się o rozstrzygnięcie do sądu. Sądem właściwym rzeczowo będzie sąd rejonowy według miejsca zamieszkania wnioskodawcy – osoby, która z wnioskiem występuje. **We wniosku o rozstrzygnięcie o istotnych sprawach rodziny** musisz sprecyzować o rozstrzygnięcie jakiej istotnej sprawy wnosisz oraz powinnaś zaproponować sposób jej załatwienia.

Do **istotnych spraw rodziny** należą sprawy dotyczące zmiany przez współmałżonka miejsca pracy, skorzystanie przez niego z urlopu wychowawczego, przyjęcie do mieszkania osoby trzeciej, kwestie korzystania ze wspólnego mieszkania, korzystanie przez małżonka lub dzieci z przedmiotów osobistych należących do drugiego małżonka. Nie zalicza się natomiast do nich drobnych spraw z życia codziennego, takich jak kupowanie przedmiotów spożywczych, naprawa uszkodzonego sprzętu domowego. Katalog istotnych spraw nie jest ściśle określony, w każdym małżeństwie będzie wyglądać odmiennie, w zależności od zamożności rodziny. Występuje się z wnioskiem, jeśli pomiędzy małżonkami powstał

konflikt co do rozstrzygnięcia istotnej sprawy, a bez rozstrzygnięcia sądu nie ma możliwości jej załatwienia.

Rozstrzygnięcie w tej sprawie zastępować będzie wolę małżonków i wiązać będzie do chwili, gdy nie zostanie przez nich zmienione w wyniku wzajemnego uzgodnienia innego stanowiska. Ma ono takie znaczenie, że małżonkowi, którego stanowisko zostało zaakceptowane przez sąd, współmałżonek nie może zarzucić działania bez porozumienia i naruszenia obowiązków wynikających z małżeństwa. Rozstrzygnięcie sądu w tej sprawie zastępuje wolę małżonków i obowiązywać będzie do chwili, gdy nie zostanie przez nich zmienione w wyniku wzajemnego uzgodnienia innego stanowiska. Ma ono takie znaczenie, że małżonkowi, którego stanowisko zostało zaakceptowane przez sąd, współmałżonek nie może zarzucić działania bez porozumienia i naruszenia obowiązków wynikających z małżeństwa. Postanowienie sądu w tej kwestii wskazuje małżonkom właściwy sposób postępowania w spornej sprawie, natomiast nie podlega wykonaniu w drodze egzekucji.

Jednakże w sytuacji zerwania przez jednego z małżonków pożycia albo uchylania się od kontaktów ze współmałżonkiem (w tym od uczestniczenia w podejmowaniu decyzji w istotnych sprawach rodziny), a więc obiektywnej niemożliwości porozumienia się obojga, drugi małżonek może samodzielnie podjąć decyzję, bez potrzeby występowania do sądu

Jeżeli zdarzy się lub zdarzyło, że twój mąż nie partycypuje w kosztach utrzymania rodziny, powinnaś wiedzieć, że jedynym sposobem na jego bierną postawę jest wystąpienie do sądu z odpowiednim pozwem.

Pozew o przyczynienie się do zaspokajania potrzeb rodziny powinien być skierowany do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania pozwanego —osoby, od której domagasz się zasądzenia alimentów. W pozwie tym powinnaś określić swoje żądanie dokonywania przez pozwanego małżonka wpłat określonych kwot do twoich rąk, z zaznaczeniem, że wpłaty te są przeznaczone na zaspokajanie potrzeb rodziny. Zgodnie bowiem z art. 27 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oboje małżonkowie niezależnie od istniejącego pomiędzy nimi ustroju majątkowego, zobowiązani są do zaspokajania potrzeb wspólnie założonej rodziny, stosownie do swoich sił oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych.

Przez **możliwości zarobkowe** małżonków należy rozumieć dochody nie tylko faktycznie przez was uzyskiwane, ale także te, które każde z was mogłoby osiągnąć wykorzystując w pełni posiadane możliwości ze względu na wiek, stan zdrowia, zdolności, kwalifikacje zawodowe, istniejące możliwości uzyskania zatrudnienia, a także dysponowanie wolnym czasem.

Przez **możliwości majątkowe** należy rozumieć przede wszystkim dochody, jakie można uzyskać z waszych majątków (np. z posiadanych rachunków bankowych), z uwzględnieniem zasad prawidłowej gospodarki, jeżeli rodzaj majątku i okoliczności konkretnej sprawy pozwalają i czynią gospodarczo celowym jego zużycie lub zbycie z przeznaczeniem na źródło dochodów.

Z kolei **potrzebami rodziny** są zarówno te, które dotyczą rodziny tworzonej przez małżonków i będących na ich utrzymaniu wspólnych dzieci, jak i rodziny tworzonej z małżonków bezdzietnych. Na potrzeby rodziny składają się oprócz utrzymania i wychowania dzieci potrzeby zarówno wspólne jak i indywidualne każdego z małżonków. Zaspokajanie potrzeb indywidualnych winno być jednak w danych okolicznościach usprawiedliwione interesami rodziny i odpowiadać zasadom współżycia społecznego, a zwłaszcza zasadzie jednakowej stopy życiowej wszystkich członków rodziny. Nie może być przecież tak, że jeden z członków rodziny korzysta ze szczególnych przywilejów finansowych, podczas gdy inni są wyraźnie przez to dyskryminowani!

Sposobem zaspokajania potrzeb rodziny może być dostarczanie środków materialnych, ale także osobiste starania o wychowanie dzieci, praca we wspólnym gospodarstwie

domowym. Pamiętaj, że twoja praca w domu, dbanie o wychowywanie dzieci mają także swoją wymierną wartość, w żadnym bądź razie nie mogą być traktowane jako nie przyczynianie się do zaspokajania potrzeb rodziny. Jeżeli zdecydujesz na wystąpienie do sądu z powyższym pozwem, powinnaś domagać się, aby sąd zasądził jedną globalną kwotę dla całej rodziny w odpowiedniej wysokości. Natomiast jeżeli pozostajesz z mężem w faktycznej separacji, możesz zażądać zasądzenia odpowiednich kwot dla poszczególnych członków rodziny, z uwzględnieniem ich osobistych potrzeb.

Kolejnym twoim prawem, zagwarantowanym w art. 28 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, dotyczącym sfery majątkowej, to **uprawnienie domagania się wypłaty wynagrodzenia za pracę lub innych należności**, tj. dochodów uzyskanych przez twego męża z umów cywilnoprawnych – (zlecenie, dzieło) do twoich rąk. Jeżeli twój mąż nie daje ci pieniędzy na utrzymanie domu, nie partycypuje w kosztach utrzymania, bądź –co najgorsze –przepija zarobione pieniądze, wydaje je na tylko sobie znane cele, możesz wystąpić do sądu z wnioskiem o wypłatę przysługujących mu należności do twoich rąk. Sądem właściwym dla tego wniosku będzie sąd rejonowy miejsca zamieszkania wnioskodawcy. Aby skorzystać z prawa uzyskania środków utrzymania na potrzeby rodziny do rąk twoich w szybki sposób, musisz pozostawać we wspólnym pożyciu małżeńskim, tj. musisz wspólnie z mężem zamieszkiwać i prowadzić wspólnie gospodarstwo domowe. Faktyczna separacja wyklucza możliwość wydania przez sąd nakazu wypłacania wynagrodzenia męża do twoich rąk. Wynagrodzenie za pracę obejmuje zarówno płacę zasadniczą, jak i wszelkie dodatki, dopłaty, ekwiwalenty pieniężne (np. za niewykorzystany urlop wypoczynkowy), a także premie z wszelkimi dodatkami (np. za pracę w godzinach nadliczbowych). Wiedz również, że w razie wydania przez sąd powyższego nakazu przysługuje ci także prawo do odszkodowania przyznanego mężowi w razie bezpodstawnego zwolnienia go z pracy bez wypowiedzenia, do udziału w dochodach, jeżeli jest członkiem spółdzielni czy spółki. Ponadto nakaz ten rozciąga się na renty, emerytury i inne stałe powtarzające się świadczenia przysługujące mężowi, a także dochody osiągnięte przez męża poprzez świadczenie usług z tytułu umów o dzieło, sprzedaży, zleceń itp. Nie przysługiwac ci będzie natomiast prawo do wierzytelności męża ze sporadycznych prac zleconych i to nawet wówczas, jeżeli stanowiłyby jedno ze źródeł utrzymania rodziny (np. mąż sporadycznie 1, 2 w roku otrzymuje wynagrodzenie z tytułu zawarcia umowy zlecenia przedmiotem której jest wypełnienie zeznania podatkowego na rzecz osoby trzeciej.).

Nakaz sądowy w tym przedmiocie, utrzymuje swoją moc nawet po ustaniu małżeństwa, może być jednak, co oczywiste, na wniosek każdego z małżonków zmieniony albo uchylony. Sąd przesyła odpis prawomocnego orzeczenia pracodawcy męża lub jego dłużnikowi innej wierzytelności z wezwaniem, aby przypadające od nich wynagrodzenie za pracę lub inne należności wypłacali w całości lub części wyłącznie do twoich rąk.

Kolejnym prawem, które nabywasz po zawarciu małżeństwa, jest zgodnie z art. 28¹ KRiO, uprawnienie do korzystania z mieszkania, do którego tytuł prawny przysługuje tylko twojemu mężowi. Jeżeli faktycznie zamieszkujecie w nim oboje, a korzystanie z mieszkania jest niezbędne dla zaspokojenia potrzeb waszej rodziny, ty także jesteś wtedy uprawniona do korzystania z tego mieszkania. Uprawnienie to rozciąga się również na wszelkie przedmioty urządzenia domowego, czyli przedmioty służące obojgu małżonkom.

Majątek wspólny a majątki osobiste

W związku małżeńskim, jeżeli nie została zawarta intercyza, istnieje podział na majątek wspólny oraz na majątki osobiste każdego z małżonków. Generalna zasada jest taka, że to, co należało do każdego z małżonków przed ślubem, jest jego majątkiem osobistym. Nie ma natomiast jednej reguły dotyczącej dóbr uzyskanych w trakcie małżeństwa.

Co to jest **majątek wspólny**? Zgodnie z art. 31 KRO jest to wszystko (nieruchomości, ruchomości, papiery wartościowe i wiele innych praw, rzeczy), co zostało nabyte w czasie małżeństwa przez obojwoje lub przez jednego z małżonków. Ale jak to w prawie bywa – od tej generalnej reguły bywają jednak wyjątki, o których później. Co ważne – do majątku wspólnego należą w szczególności wynagrodzenia za pracę każdego z małżonków, za usługi świadczone osobiście, środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków, a także – dochody zarówno z majątku wspólnego, jak i z majątków osobistych. O jakich dochodach z majątku osobistego może tu być mowa? Na przykład dochody z wynajmowania domu, który należy tylko do męża, będą zasilały wasz wspólny majątek.

Zasada, że wszystkie przedmioty nabyte w trakcie małżeństwa stają się dorobkiem małżonków, oznacza tyle, że jeżeli mąż kupił tylko na swoje nazwisko samochód, działkę budowlaną czy też mieszkanie za pieniądze pochodzące z jego wynagrodzenia za pracę albo z dochodów prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, to i tak nabyte rzeczy, nieruchomości, prawa wejdą do majątku wspólnego. I nawet wówczas, jeżeli ty nie pracujesz zarobkowo, a zajmujesz się prowadzeniem domu. Niech nie zmyli cię, że tylko dane męża figurują we wszystkich umowach sprzedaży, w księgach wieczystych. Nie zmienia to faktu, że i tobie przysługuje do nich prawo własności. Może się jednak zdarzyć, że mąż będzie starał się udowodnić, że przedmioty te zostały nabyte ze środków pochodzących ze sprzedaży samochodu, działki kupionych przez niego przed ślubem, a zatem że należą tylko do niego.

Niestety, nawet najlepiej opracowane normy prawne mogą okazać się niewystarczające, gdy w grę wejdzie przebiegłość i nieuczciwość. W takim przypadku, jeżeli mąż twierdzi, że np. samochód jest nabyty przed ślubem, musi okazać umowę, z której wyraźnie wynika, kiedy rzeczywiście dokonana została sprzedaż, podobnie w przypadku wszystkich innych przedmiotów, do których będzie chciał zachować wyłączne prawo.

Musisz dbać o swoje interesy; w związku z tym gromadź dokumenty, z których jasno wynika, z czyich środków finansowych dana rzecz została nabyta. Zbieraj umowy, dzięki temu ułatwisz sobie ewentualne dochodzenie przed sądem swoich praw. Jeżeli nie będziesz w stanie okazać np. aktu notarialnego darowizny, w którym teść uczynił cię i męża obdarowanymi, trudno będzie ci udowodnić, że chciał dokonać darowizny dla was obojga, a nie tylko dla męża.

Do majątku wspólnego wchodzi również przedmioty zwykłego urządzenia domowego, czyli z reguły zwykłego użytku, które służą obojgu małżonkom. W tym przypadku, nawet jeśli przedmioty te zostały odziedziczone lub uzyskane w drodze darowizny, wchodzić będą do majątku wspólnego, chyba że ten, który je zapisał czy darował, wyraźnie postanowił inaczej (art. 34 KRO). Za przedmiot zwykłego urządzenia domowego nie można uznać rzeczy o wartości ponadprzeciętnej, np. antyków czy dzieł sztuki. Te wchodzić będą do majątku osobistego żony lub męża. Trzeba bowiem pamiętać, że w zasadzie, rzeczy darowane lub odziedziczone, nie należą do majątku wspólnego, a do majątku osobistego obdarowanego lub spadkobiercy, chyba że darczyńca lub spadkodawca postanowił inaczej. A zatem, jeśli

twoi rodzice chcą podarować ci coś drogiego, możesz być pewna, że rzecz ta będzie uznana za składnik twojego osobistego majątku. Jeśli zaś rodzice zamierzają obdarować ciebie i twojego męża, muszą swoją wolę wyraźnie zaznaczyć. zaś na potrzeby ewentualnego postępowania o podział majątku wspólnego, najlepiej być w posiadaniu dokumentu, z którego ich wola jasno wynika. Ponadto, zgodnie z art. 34¹ KRiO, każdy z małżonków jest uprawniony do współposiadania rzeczy wchodzących w skład majątku wspólnego oraz do korzystania z nich w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez drugiego małżonka.

Jak wygląda kwestia spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego? Otóż wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 czerwca 2001 r. uznał zapis art. 215 prawa spółdzielczego za niezgodny z Konstytucją. Skutkiem wyroku było uchylenie tego artykułu. Zgodnie z tym archiwalnym artykułem, jeżeli w czasie trwania małżeństwa obojgu małżonkom lub jednemu z nich zostało przyznane spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego dla zaspokojenia mieszkaniowych potrzeb rodziny, wchodziło ono zawsze do majątku wspólnego, tzn. należało wspólnie do obojga małżonków, niezależnie od istniejącego między małżonkami ustroju majątkowego. Uchylenie tego przepisu spowodowało, że nie istnieją już szczególne regulacje wskazujące na przynależność prawa własnościowego do majątku wspólnego bądź osobistego małżonków. A zatem mieszkanie należyć będzie tylko do tego z małżonków, który wniósł wkład mieszkaniowy, bądź też należyć będzie do obojga, jeżeli zostało zakupione za pieniądze stanowiące ich wspólny dorobek. Członkami spółdzielni mogą być oboje małżonkowie, choćby spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego albo prawo odrębnej własności lokalu przysługiwało tylko jednemu z nich.

Zarówno spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, jak i spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu może przysługiwać obojgu małżonkom. Według najnowszych regulacji spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego może należyć do obojga małżonków, zaś spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu może należyć nawet do kilku osób, z tym że członkiem spółdzielni może być tylko jedna z nich, chyba że przysługuje ono wspólnie małżonkom.

Po ustaniu małżeństwa wskutek rozwodu lub po unieważnieniu małżeństwa powinnaś, jeżeli to tobie przypadło spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, w terminie jednego roku zawiadomić o tym spółdzielnię albo przedstawić dowód wszczęcia postępowania sądowego o podział tego prawa. Jeżeli tobie przypadło mieszkanie, a nie byłaś dotychczas członkiem spółdzielni, powinnaś złożyć deklarację członkowską w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym uzyskałaś prawo do lokalu. Jeżeli nie dopełnisz formalności, nawet po wyznaczeniu ci przez spółdzielnię dodatkowego – nie krótszego niż 6 miesięcy – terminu, musisz liczyć się nawet z wygaśnięciem spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu.

Jeżeli prawo lokatorskie przysługiwało obojgu małżonków, to powstałe z przekształcenia tego prawa w prawo własnościowe mieszkanie własnościowe również przysługuje obojgu małżonkom.

Do majątku wspólnego wchodzi również prawa ze stosunku najmu. Zgodnie bowiem z art. 680¹ § 1 Kodeksu cywilnego małżonkowie bez względu na istniejące między nimi stosunki majątkowe są najemcami lokalu, jeżeli nawiązanie stosunku najmu lokalu mającego służyć zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych założonej przez nich rodziny nastąpiło w czasie trwania małżeństwa. Jeżeli między małżonkami istnieje rozdzielność majątkowa, do wspólności najmu stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności ustawowej. Zniesienie w czasie trwania małżeństwa wspólności ustawowej nie powoduje automatycznie ustania wspólności najmu lokalu, jednakże z ważnych powodów na żądanie jednego z małżonków sąd może znieść wspólność najmu lokalu.

Zupełnie inaczej wygląda kwestia zakupu mieszkania na rynku wtórnym. W tym przypadku ma podstawowe znaczenie, czy pomiędzy małżonkami istnieje wspólność ustawowa, czy nie. Jeżeli została zawarta intercyza albo zniesiono wspólność majątkową w inny sposób, mieszkanie należeć będzie do tego, kto je kupił. Wejdzie również do majątku osobistego, jeżeli zostało zakupione za pieniądze pochodzące z majątku odrębnego jednego z małżonków. Jeżeli zatem dostaniesz nieruchomość, samochód bądź inne przedmioty wartościowe, a następnie spieniężysz je, a w zamian kupisz mieszkanie na wolnym rynku, będzie ono należeć tylko do ciebie. Pamiętaj jednak, że małżonek może zarzucić ci (szczególnie wówczas, kiedy istnieje pomiędzy wami ustawowa wspólność majątkowa), że mieszkanie zakupiłaś nie z własnych odrębnych środków, ale z pieniędzy wspólnych. Dlatego radzę, abyś skrupulatnie przechowywała wszelkie dokumenty, tj. umowy, akty notarialne, z których wyraźnie wynika, że dana rzecz należała wyłącznie do ciebie, następnie została sprzedana, a za uzyskane w ten sposób pieniądze, nabyłaś inną rzecz.

Oprócz majątku wspólnego każdy z małżonków posiada swój **osobisty majątek**, i to bez względu na podpisanie intercyzy. Do majątku osobistego każdego z małżonków, zgodnie z art. 33 KriO, wchodzi przedmioty majątkowe, prawa, wszystkie dobra uzyskane przed ślubem, a także te odziedziczone lub darowane w czasie trwania małżeństwa, chyba że spadkodawca lub darczyńca wyraźnie zastrzegł, że chce, aby weszły one do majątku wspólnego. Majątek osobisty stanowią również przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Jeżeli sprzedasz np. samochód kupiony przed ślubem i za uzyskane w ten sposób środki nabędziesz działkę budowlaną, to będzie ona zasilać twój majątek osobisty. Na tle zaliczania przedmiotów do właściwych majątków może niestety dojść pomiędzy małżonkami do sporu, jeżeli okaże się że np. mieszkanie zostało częściowo nabyte za pieniądze męża, częściowo za pieniądze żony, a także w części za środki pochodzące z majątku wspólnego. Wówczas decydują proporcje tych kwot. Generalna zasada jest taka, że jeżeli pieniądze uzyskane ze sprzedaży majątku przedmałżeńskiego stanowią zasadniczą część sumy, za jaką kupiono mieszkanie, wchodzi ono do majątku osobistego. Kwotę pochodzącą z majątku wspólnego traktuje się wówczas jako dopłatę – nakład z majątku wspólnego na majątek osobisty. Oczywiście, że może być też odwrotnie – większość środków zasilać będzie majątek wspólny.

Majątek osobisty, zgodnie z treścią art. 33 KRiO, stanowią również:

- prawa majątkowe wynikające ze wspólności łącznejpodlegającej odrębnym przepisom (np. prawa spółek handlowych lub prawa cywilnego);x
- przedmioty służące wyłącznie zaspokajaniu osobistych potrzeb jednego z małżonków;
- prawa niezbywalne, które mogą przysługiwać tylko jednej osobie, np. prawo do alimentów, dożywocie, użytkowanie;
- przedmioty uzyskane z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia albo z tytułu zadośćuczynienia za doznana krzywdę. Jednakże do majątku osobistego nie wejdzie renta należna jednemu z małżonków uzyskana z powodu całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej albo z powodu zwiększenia się jego potrzeb lub zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość. Tak rozumiana renta zasilać będzie majątek wspólny;
- wierzytelności z tytułu pracy lub z tytułu innej działalności zarobkowej jednego z małżonków. A zatem pensja należna, ale jeszcze nie wypłacona, należy do majątku osobistego, natomiast pensja pobrana wejdzie już do majątku wspólnego;
- nagrody za osobiste osiągnięcia uzyskane przez jednego z małżonków, tj. wygrane w teleturniejach, konkursach. Z kolei premia lub nagroda przyznane za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej, ściśle z pracą związane, traktowane będą jako dodatkowe wynagrodzenie i należeć będą do majątku wspólnego;

- prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa własności przemysłowej oraz inne prawa twórcy. Natomiast honorarium autorskie czy wynalazcze oraz wszelkie opłaty z tego tytułu wejdą już do majątku wspólnego.

Zarząd majątkiem wspólnym

Działania, które podejmujesz w codziennym małżeńskim życiu, mają różną doniosłość, i nie chodzi tu o doniosłość prawną, ale chociażby o finansową – jedne z nich w niewielkim stopniu obciążają domowy budżet, inne – wręcz przeciwnie. Nie wszystkie decyzje mogą być podejmowane w pełni samodzielnie. Każde z małżonków ma prawo do samodzielnego zarządzania przedmiotami majątkowymi należącymi do majątku wspólnego, jak również do dokonywania czynności zmierzających do zachowania tego majątku. Każde z was również samodzielnie zarządza przedmiotami majątkowymi, które służą mu do wykonywania zawodu lub prowadzenia działalności gospodarczej. Jeżeli jednak twój mąż np. odpłatnie nabyłby nieruchomość lokalową z przeznaczeniem na prowadzenie działalności zarobkowej, to ważność tej umowy byłaby uzależniona od twojej zgody, ale o tym będzie mowa w dalszej części poradnika.

Oprócz samodzielnego zarządu majątkiem wspólnym każdy z małżonków zobowiązany jest do współdziałania w zarządzie **majątkiem wspólnym** (inaczej określany **majątkiem dorobkowym**, który obejmuje przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje z małżonków lub tylko przez jednego), a w szczególności jesteście zobowiązani do udzielania sobie wzajemnie informacji o stanie majątku wspólnego, o wykonywaniu zarządu majątkiem wspólnym oraz wszelkich zobowiązaniach obciążających majątek wspólny. Cóż to oznacza? Otóż współdziałanie małżonków sprowadza się do tego, iż każde z was podejmując faktyczne lub prawne czynności odnoszące się do waszego majątku wspólnego, musi liczyć się z wyrażoną lub domniemaną wolą drugiego z małżonków.

Aby umożliwić każdemu z małżonków dokonanie ważnej czynności zarządu majątkiem wspólnym, potrzebna jest zgoda drugiego małżonka wyrażona na piśmie w odpowiedniej formie (np. najczęstszą i najwygodniejszą dla ewentualnego postępowania dowodowego będzie oczywiście forma pisemna, jednakże należy pamiętać o formie aktu notarialnego wymaganego chociażby dla sporządzenia umowy darowizny czy dla sprzedaży nieruchomości). Musisz jednak pamiętać o tym, że twój małżonek może sprzeciwić się dokonaniu przez ciebie czynności zarządu majątkiem wspólnym. Wyjątkiem od tej zasady jest dokonanie czynności w bieżących sprawach życia codziennego lub zmierzającej do zaspokojenia zwykłych potrzeb rodziny albo podejmowanej w ramach działalności zarobkowej (np. codzienne zakupy, comiesięczne opłacanie rachunków) W takich przypadkach twój mąż nie może sprzeciwić się dokonaniu przez ciebie czynności. Może zdarzyć się również, że jeden z małżonków zawarł umowę bez wymaganej zgody drugiego. Co wówczas? Otóż skuteczność takiej umowy zależy od potwierdzenia jej przez drugiego z małżonków. Umowa stanie się nieważna, jeżeli po upływie terminu określonego przez kontrahenta (drugą stroną umowy) nie zostanie potwierdzona. Zgoda drugiego małżonka jest natomiast bezwzględnie wymagana do dokonania wszelkich czynności prawnych prowadzących do zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia nieruchomości, użytkowania wieczystego, prawa rzeczowego, którego przedmiotem jest budynek lub lokal, oraz nabycia i wydzierżawienia gospodarstwa rolnego lub przedsiębiorstwa. Taka czynność prawna, która zostanie dokonana bez wymaganej zgody drugiego małżonka jest nieważna.

A co jeżeli twój małżonek odmówi zgody na dokonanie przez ciebie czynności? Możesz wtedy zwrócić się do sądu o zezwolenie na dokonanie czynności, gdyż zdanie twojego małżonka nie może przeważać w razie sporu. Sąd udzieli zezwolenia, jeżeli dobro rodziny wymaga dokonania danej czynności.

Poręczenie

Często pewnie stawałaś przed faktem dokonany, dowiadywałaś się, że mąż udzielił poręczenia kredytu, pożyczki bez pytania ciebie o zgodę. Co wówczas? W tej materii przez długi okres czasu sądy nie były jednomyślne. Ostatecznie stanowisko można uznać za w miarę ujednoczone, sprowadzające się do konkluzji, iż w razie poręczenia udzielonego bez zgody małżonka, odpowiedzialność poręczyciela (osoby udzielającej poręczenia) nie może rozciągnięta być na majątek wspólny pod warunkiem uznania poręczenia za czynność przekraczającą zwykły zarząd. A zatem jeżeli twój współmałżonek bez twojej zgody udzielił komukolwiek poręczenia w większym wymiarze, będzie ponosił odpowiedzialność, ty z niej zostaniesz zwolniona. Wierzyciel będzie mógł szukać zaspokojenia z majątku osobistego twojego męża, natomiast wspólny majątek będzie zwolniony spod ewentualnej egzekucji.

Jest sprawą oczywistą, że posiadając pełnomocnictwo od męża możesz dokonywać w jego imieniu różnorodnych czynności. Co ciekawe, masz w pewnych, określonych przepisami sytuacjach, prawo do działania w sprawach zwykłego zarządu bez pełnomocnictwa swego małżonka. W razie przemijającej przeszkody, tj. choroba, wyjazd, możesz pobierać przypadające mężowi należności, chyba że ten sprzeciwi się temu. Prawo to przysługuje jednakże tylko wówczas, gdy pomiędzy tobą a twoim mężem istnieje wspólne pożycie, a zatem zarówno faktyczna, jak i prawna separacja wyłącza możliwość podejmowania działań bez pełnomocnictwa.

Odpowiedzialność małżonków

Jeśli oboje zaciągnęliście dług, oboje zobowiązani jesteście do jego spłacenia, a odpowiedzialność za dług rozciągnięta zostaje na majątek wspólny oraz majątki osobiste każdego z was.

Ponadto według art. 30 § 1 KRiO, małżonkowie ponoszą solidarną odpowiedzialność za wszelkie zobowiązania zaciągnięte przez jednego z nich **w sprawach wynikających z zaspokajania zwykłych potrzeb rodziny**. Zasada solidarnej odpowiedzialności nie obejmuje natomiast zobowiązań wynikających z czynów niedozwolonych przez prawo. (np. mandat za nieprzepisową jazdę samochodem, odszkodowanie z tytułu popełnionego przestępstwa). Odpowiedzialność ta polega na tym, iż wierzyciel małżonków będzie mógł dochodzić zaspokojenia swych roszczeń tak z majątku wspólnego, jak i majątków osobistych każdego z nich. Zaspokojenie wierzyciela przez jednego z małżonków zwalnia od świadczenia drugiego z nich. Jednakże mimo tego, iż to nie ty zaciągnęłaś zobowiązanie, oboje z mężem jesteście zobligowani do uregulowania długu, aż do całkowitego zaspokojenia wierzyciela. Jednakże solidarnie będziecie ponosić odpowiedzialność tylko za te zobowiązania, które odnoszą się do normalnych, codziennych potrzeb rodziny, zaspokajanych z bieżących dochodów małżonków. Wszelkie inne zobowiązania, zwłaszcza dotyczące większych zakupów, w tym zakupów ratalnych, dodatkowo zaciągnięte przez jednego tylko z małżonków, nie rodzą odpowiedzialności solidarnej, a wierzyciel będzie mógł dochodzić swoich należności tylko z

majątku wspólnego i osobistego małżonka dokonującego owej czynności. Pamiętaj, że zawsze możesz w takiej sytuacji podnieść kwestię nieważności umowy dokonanej bez twojej zgody. A to z kolei spowoduje, że kontrahent męża tylko względem niego będzie mógł dochodzić pewnych roszczeń (np. mąż twój bez twojej zgody dokonał zakupu samochodu w systemie ratalnym, następnie nie spłacił kolejnych rat, sprzedawca wystąpił przeciwko obojgu z pozwem o zapłatę. Na rozprawie musisz udowodnić, że kupno samochodu ze względu na opisane powyżej wyznaczniki jest czynnością przekraczającą zwykły zarząd, wymagającą dla swej ważności twojej zgody, której nie udzieliłaś. Spowodować to powinno, iż sąd uzna powyższą umowę za nieważną).

Innymi słowy pozostawanie we wspólności majątkowej nie musi oznaczać, iż cały wasz dorobek jest bezwzględnie narażony na egzekucję w razie zaciągnięcia zobowiązania niezwiązanego z zaspokajaniem potrzeb rodziny przez twojego męża. W naszym systemie prawa zawsze w pierwszym rzędzie narażony jest na egzekucję majątek osobisty dłużnika. Poza tym nie wchodzi w rachubę sięganie do majątku wspólnego, gdy wierzytelność powstała przed powstaniem wspólności, albo dotyczy majątku osobistego któregoś z małżonków. Ponadto wierzyciel nie może egzekwować należności z małżeńskiego majątku wspólnego, jeżeli zobowiązanie zostało zaciągnięte bez twojej zgody. Bez wyraźnej zgody egzekucja może być skierowana wyłącznie do majątku osobistego dłużnika, do jego zarobków lub dochodów z praw, a także – jeśli wierzytelność powstała w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa – do przedmiotów majątkowych wchodzących w skład przedsiębiorstwa

Istnieje możliwość wystąpienia do sądu o wydanie postanowienia, że z **ważnego powodu** (trzeba ów ważny powód uzasadnić) za zaciągnięcie zobowiązania powstałego w następstwie czynności prawnej dokonanej tylko przez jednego z małżonków w sprawach wynikających z normalnych potrzeb rodziny, będzie ponosił odpowiedzialność tylko ten z małżonków, który czynność taką dokonał (art. 30 § 2 KRiO). **Wyłączenie odpowiedzialności** na przyszłość może dotyczyć zobowiązań obejmujących w szczególności powtarzające się wydatki z zakresu utrzymania, kupna odzieży, opłacenia mieszkania, opału, gazu, środków czystości, drobnych zakupów inwestycyjnych, wydatki na naprawę sprzętu domowego.

Jakie powody można uznać za na tyle ważne, że dają podstawę do wyłączenia twojej odpowiedzialności? Otóż, ważnymi powodami mogą być sytuacje, w których następuje narażenie na szwank dobra rodziny i interesów współmałżonka np. na skutek rozrzutności, lekkomyślności czy nieudolności męża, który zaciąga zobowiązanie. Ubezważnienie twojego męża, faktyczna separacja, nie uchylają z mocy prawa solidarnej odpowiedzialności. Pomimo że jesteście w trakcie w separacji faktycznej, w dalszym ciągu solidarna odpowiedzialność istnieje, jednakże separacja stanowi ważny powód do wydania przez sąd postanowienia o wyłączeniu odpowiedzialności. Co warte podkreślenia, do wystąpienia z żądaniem wyłączenia twojej odpowiedzialności nie jest konieczne dokonane już naruszenie twojego interesu, wystarczy wystąpienie zagrożenia. Postanowienie o wyłączeniu odpowiedzialności będzie skutecznie chronić twoje prawa majątkowe względem osób trzecich, np. względem kontrahenta twojego męża, jeżeli o wyłączeniu wiedział (art. 30 § 3 KRiO). Oznacza to, że konieczna jest wiedza osoby trzeciej (kontrahenta) o wyłączeniu odpowiedzialności.

Nigdy natomiast nie będziesz mogła wyłączyć solidarnej odpowiedzialności za zobowiązania zaciągnięte przez jednego z was wynikających z zaspokajania zwykłych potrzeb rodziny, w drodze zwykłej umowy zawartej z małżonkiem.

Małżonkowie ponoszą solidarną odpowiedzialność także na podst. art. 441 § 1 Kodeksu cywilnego za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym. I tak jako współposiadacze będą ponosili odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez zawalenie się budowli lub oderwanie się jej części, na zasadach określonych w art. 434 Kodeksu cywilnego. Ponadto w przypadku, gdy jeden z małżonków bezpośrednio wyrządził szkodę, a drugi nakłonił go do jej

wyrządzenia albo był mu pomocny, czy też świadomie skorzystał z wyrządzonej szkody, oboje małżonkowie ponoszą solidarną odpowiedzialność za szkodę, z mocy art. 422 Kodeksu cywilnego.

W przypadku, gdy dłużnikiem jest tylko jeden z małżonków, i nie zachodzi solidarna odpowiedzialność małżonków, wierzyciel może żądać zaspokojenia z majątku osobistego dłużnika oraz z majątku wspólnego. Nie może żądać zaspokojenia z majątku osobistego małżonka nie będącego dłużnikiem. Kwestię tę reguluje zapis art. 41 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego stanowiący, iż wierzyciel twojego męża może żądać zaspokojenia także z waszego majątku wspólnego, ale tylko w przypadku kiedy małżonek zaciągnął zobowiązanie za twoją zgodą. Przepis ten nie stanowi jednak podstawy do przyjęcia, że drugi małżonek staje się automatycznie współdłużnikiem. Wprowadza on jedynie odpowiedzialność drugiego małżonka za cudzy dług i nakłada na niego obowiązek znoszenia egzekucji z majątku wspólnego. Aby jednak mogło dojść do egzekucji, konieczne jest nadanie klauzuli wykonalności (dokument, na podstawie którego komornik będzie mógł wszcząć egzekucję) przeciwko małżonkowi nie będącemu dłużnikiem w trybie art. 787 kpc., pod warunkiem że wierzyciel wykaże dokumentem urzędowym lub prywatnym, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika. Możesz spać spokojnie, jeżeli dług istniał jeszcze przed zawarciem małżeństwa (byłoby nielogicznym i niesprawiedliwym, gdybyś miała spłacać, choćby w części, długi, które zaciągnął twój mąż będąc jeszcze w stanie kawalerskim!). Jednak warunkiem nadania klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu także przeciwko małżonkowi dłużnika jest wykazanie przez wierzyciela, że ów małżonek udzielił zgody na czynność prawną generującą dług, jeśli była przesłanką ważności czynności prawnej.

W sytuacji, gdy okaże się, że małżonek zaciągnął zobowiązanie bez twojej zgody, wierzyciel może żądać zaspokojenia z majątku osobistego męża-dłużnika oraz z wynagrodzenia za pracę lub z dochodów uzyskanych przez męża-dłużnika z innej działalności zarobkowej, jak również z korzyści uzyskanych przez męża z jego praw autorskich i praw pokrewnych, praw własności przemysłowej oraz innych praw twórcy, a jeżeli wierzytelność powstała w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa, także z przedmiotów majątkowych wchodzących w skład przedsiębiorstwa (art. 41 § 2 KRiO).

Jeżeli podpisałaś umowę majątkową, powodującą rozszerzenie wspólności majątkowej na przedmioty z reguły wchodzące do majątków osobistych, wierzyciel, którego dłużnikiem jest tylko jeden z małżonków, może jednak żądać zaspokojenia także z tych przedmiotów majątkowych, które należałyby do majątku osobistego dłużnika, gdyby wspólność majątkowa nie została rozszerzona (art. 50 KRiO). W sytuacji, gdy okaże się, że wierzytelność powstała przed powstaniem wspólności albo dotyczy majątku osobistego męża, wierzyciel może żądać zaspokojenia z majątku osobistego męża-dłużnika oraz z wynagrodzenia za pracę lub z dochodów uzyskanych przez męża—dłużnika z innej działalności zarobkowej, jak również z korzyści uzyskanych z jego praw autorskich i praw pokrewnych, praw własności przemysłowej oraz innych praw twórcy (art. 41 § 3 KRiO).

Zawsze będziesz mogła dochodzić ograniczenia lub wyłączenia odpowiedzialności z majątku wspólnego przed sądem, w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko tobie, jako małżonkowi dłużnika lub w postępowaniu ze skargi na czynność komornika.

I tak, zgodnie z art. 319 Kodeksu postępowania cywilnego jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględniając powództwo o ograniczenie odpowiedzialności z majątku wspólnego, zastrzec, że przysługuje pozwanemu prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie

odpowiedzialności. A zatem, będąc pozwaną obok małżonka-dłużnika w procesie o zapłatę, możesz zgłosić żądanie ograniczenia odpowiedzialności z majątku wspólnego.

Pamiętaj także, że, aby wierzyciel mógł skutecznie przeprowadzić egzekucję z majątku wspólnego, musi uzyskać albo tytuł egzekucyjny przeciwko obojgu małżonkom, albo tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzule wykonalności przeciwko obojgu małżonkom.

Tytułem egzekucyjnym zgodnie z art. 777 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego jest:

- orzeczenie sądu prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu;
- ugoda zawarta przed sądem;
- wyrok sądu polubownego lub ugoda zawarta przed sądem polubownym;
- inne orzeczenia, ugody i akty, które z mocy ustawy podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej;
- akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który zawiera obowiązek zapłaty sumy pieniężnej lub uiszczenia innych rzeczy oznaczonych co do gatunku, ilościowo w akcie tym oznaczonych, albo też obowiązek wydania rzeczy indywidualnie oznaczonej, lokalu, nieruchomości lub statku wpisanego do rejestru, gdy termin zapłaty, uiszczenia lub wydania jest w akcie wskazany;
- akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej do wysokości w akcie wprost określonej albo oznaczonej za pomocą klauzuli waloryzacyjnej, gdy akt określa warunki, które upoważniają wierzyciela do prowadzenia przeciwko dłużnikowi egzekucji na podstawie tego aktu o całość lub część roszczenia, jak również termin, do którego wierzyciel może wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności;
- akt notarialny, w którym właściciel nieruchomości albo wierzyciel wierzytelności obciążonych hipoteką, niebędący dłużnikiem osobistym, poddał się egzekucji z obciążonej nieruchomości albo wierzytelności, w celu zaspokojenia wierzyciela hipotecznego, jeżeli wysokość wierzytelności podlegającej zaspokojeniu jest w akcie określona wprost albo oznaczona za pomocą klauzuli waloryzacyjnej, i gdy akt określa warunki, które upoważniają wierzyciela do prowadzenia egzekucji o część lub całość roszczenia, jak również wskazany jest termin, do którego wierzyciel może wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności;
- akt notarialny, w którym nie będący dłużnikiem osobistym właściciel ruchomości lub prawa obciążonych zastawem rejestrowym albo zastawem, poddaje się egzekucji z obciążonych składników w celu zaspokojenia zastawnika.

Sąd sprawdza, czy istnieje pomiędzy małżonkami wspólność ustawowa, a jeżeli nie, to kiedy ona ustała i czy zniesienie wspólności nie miało wyłącznie na celu pozbawienie wierzyciela możliwości odzyskania długu. I tak na przykład, sąd nie nada tytułowi egzekucyjnemu wykonalności, jeżeli związek małżeński został zawarty po wydaniu tytułu egzekucyjnego. Ponadto zniesienie wspólności ustawowej (zniesienie umowne, nie sądowe) po powstaniu wierzytelności nie ma wpływu na odpowiedzialność małżonków, będą oni bowiem odpowiadać wobec wierzyciela, tak jakby nadal pozostawali we wspólności ustawowej.

Pamiętaj o prawie do złożenia pozwu o zwolnienie zajętych rzeczy spod egzekucji w trybie art. 841 Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli okaże się, że zajęto rzecz będącą twoją wyłącznie własnością, która jedynie pozostaje we władaniu męża – dłużnika.

Jeżeli działania twojego męża coraz częściej napawają cię niepokojem, są nieracjonalne, a przede wszystkim powodują uszczuplanie waszego majątku, masz jeszcze jedną możliwość zagwarantowania sobie i swoim dzieciom bezpieczeństwa finansowego.

Zgodnie z art. 40 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, sąd może **z ważnych powodów pozbawić jednego z małżonków zarządu majątkiem wspólnym**. Sąd wyda na twoje żądanie takie postanowienie, o ile udowodnisz, że zachodzą ważne powody pozbawienia

twojego męża prawa zarządu majątkiem wspólnym. Powodem takim jest niewątpliwie nieracjonalne wykonywanie przez niego dotychczasowego zarządu, w sposób sprzeczny z dobrem rodziny, zagrożenie substancji majątku wspólnego lub podejmowanie działań narażających cię na istotny uszczerbek wskutek nieudolności męża, jego lekkomyślności, lekceważenia przez niego interesów rodziny lub działania przeciwko tym interesom. Sąd nie przychyli się do twojego żądania, jeżeli pomiędzy tobą a twoim mężem zachodzi jedynie rozbieżność stanowisk co do zarządu majątkiem wspólnym. W sytuacji, gdy sąd wyda postanowienie w tym zakresie, ma ono ten skutek, że małżonek straci możliwość zarówno wykonywania samodzielnego zwykłego zarządu, jak i dokonywania czynności przekraczających zwykły zarząd. W konsekwencji zarząd majątkiem wspólnym sprawować będziesz samodzielnie, z zastrzeżeniem, że na dokonanie czynności, dla których niezbędna jest zgoda małżonka, zamiast zgody męża wymagane będzie zezwolenie sądu. Czynność prawna dokonana przez męża pozbawionego prawa zarządu majątkiem wspólnym będzie nieważna. Pamiętaj także, że pozbawienie samodzielnego zarządu majątkiem wspólnym może dotyczyć zarówno całego majątku albo tylko pewnych jego składników, jeżeli tylko wobec nich istnieje zagrożenie.

Zezwolenie sądu na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu zamiast zgody męża będzie wymagane także wówczas, gdy z przyczyn nawet niezawinionych (np. otepienie umysłowe) istnieje przekonanie, że małżonek twój jest ogólnie negatywnie nastawiony do wszelkich twoich działań lub też nie jest w stanie racjonalnie ocenić celowości podejmowanych przez siebie czynności.

Intercyza

Zawarcie małżeństwa nieuchronnie wiąże się z przyjęciem na siebie szeregu obowiązków, a także odpowiedzialności. Nauczono cię, że mąż to ktoś, kto nigdy cię nie zawiedzie, a już na pewno nie będzie działał na twoją szkodę. Jak rzeczywiście to wygląda, nie muszę cię uświadamiać..

Intercyza, czyli rozdzielność majątkowa jest dopuszczalna przez polskie prawo rodzinne, stanowi o tym art. 62 KriO, dlaczego więc z niej nie skorzystać? Zawarcie takiej umowy sprawia, że nawet po ślubie każdy z małżonków zachowuje zarówno prawa i majątek nabyty przed podpisaniem intercyzy, jak i majątek, który uzyskuje w trakcie małżeństwa.

Panie, które są stanu wolnego, ale zamierzają zmienić stan cywilny, powinny poważnie zastanowić się, czy nie podpisać intercyzy. Zapewne spotkają się wówczas z krytyką babć, ciotek, mam, a być może i samego kandydata na męża. Decyzja ta wydaje się może i mało romantyczna – zwłaszcza, gdy dwoje ludzi bezgranicznie się kocha. Nie jesteście w stanie przewidzieć jednak, co stanie się z waszym związkiem za ileś lat. Czyż nie lepiej zabezpieczyć swoje majątkowe interesy, zanim nie jest za późno, czyż nie lepiej świadomie uniknąć, długotrwałego często, procesu o podział majątku wspólnego? Za podpisaniem intercyzy przemawia także to, że za jej przyczyną nie musicie obawiać się o losy majątku, które zdobyłyście ciężką pracą. Przy intercyzie jest bowiem wszystko jasne – istnieje wyraźny podział na rzeczy twoje i twojego męża. Podpisanie intercyzy następuje w drodze pisemnej umowy zawieranej przed notariuszem, na mocy której każdy z małżonków zachowuje majątek nabyty przed ślubem, jak i majątek, który uzyskuje po zawarciu aktu małżeństwa oraz co – ważne – zarządza samodzielnie swoim majątkiem.

Poprzez umowę majątkową (intercyzę) można w dobrowolny i zgodny z twoją i partnera wolą określić stosunki majątkowe, które będą łączyły was od chwili zawarcia małżeństwa:

możesz wspólność ustawową rozszerzyć lub ograniczyć albo ustanowić rozdzielność majątkową lub rozdzielność majątkową z wyrównaniem dorobków. Taka umowa może być zawarta przed zawarciem aktu małżeństwa, lecz stanie się skuteczna dopiero po ślubie. Zapis artykułu 47 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego zezwala również na zmianę albo rozwiązanie małżeńskiej umowy majątkowej, co oznacza, że intercyza nie jest nieodwołalna. Strony takich umów nigdy nie muszą tłumaczyć, dlaczego je zawierają. Muszą jednak same dokładnie wiedzieć, co chcą osiągnąć, zawierając kontrakt, a więc dzielić to, co mają, z rozmysłem, i przede wszystkim w porę, zanim popadną w długi. Ważne jest również to, żeby dopilnować, by kontrahenci wiedzieli o umowie majątkowej małżeńskiej i jej rodzaju.

Macie bowiem zagwarantowane ustawowe prawo dokonania przesunięcia określonych składników majątkowych z majątku wspólnego do majątków osobistych. Jednakże zmiana wspólności majątkowej będzie miała skutek wobec osób trzecich, np. wierzycieli jednego z was, tylko wówczas, gdy tego typu umowa majątkowa była im znana. Nie może w żadnym razie być tak, że małżonkowie celowo dokonują przesunięcia określonego przedmiotu majątkowego, aby uniemożliwić w ten sposób spłatę wierzyciela.

Są jednak pewne wyłączenia kodeksowe dotyczące zmiany rodzaju lub zakresu wspólności majątkowej. I tak, zgodnie z art. 49 § 1 KRiO, przez umowę majątkową małżeńską nie można rozszerzyć wspólności na:

- przedmioty majątkowe, które przypadną małżonkowi z tytułu dziedziczenia, zapisu lub darowizny;
- prawa majątkowe, które wynikają ze wspólności łącznej podlegającej odrębnym przepisom;
- prawa niezbywalne, które mogą przysługiwać tylko jednej osobie;
- wierzytelności z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia, o ile nie wchodzi one do wspólności ustawowej, jak również wierzytelności z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;
- niewymagalne jeszcze wierzytelności o wynagrodzenie za pracę lub z tytułu innej działalności zarobkowej każdego z małżonków.

Przez umowę majątkową przyszli małżonkowie mogą ograniczyć wspólność ustawową, wyłączając z ich przyszłego majątku wspólnego określone rodzaje składników majątkowych.

Zawarcie umowy o rozdzielności majątkowej powoduje, że małżonkowie nie będą posiadać majątku wspólnego, każdy z nich będzie mieć jedynie swój osobisty majątek. Od stycznia 2005 r. małżonkowie lub nawet narzeczeni mogą umówić się na rozdzielność majątkową z wyrównaniem dorobków. Ten sposób podziału ma sens, jeżeli między zawierającymi ją stronami istnieje duża dysproporcja stanu posiadania, a po zakończeniu małżeństwa słabsza ekonomicznie strona mogłaby zostać z niczym, szczególnie wtedy, gdy jej rolą w rodzinie nie ma być zarabianie pieniędzy. Zgodnie z art. 51³ § 1 i § 3 KRiO dorobkiem każdego z małżonków jest wzrost wartości jego majątku po zawarciu intercyzy. Oblicza się go według stanu posiadania z chwili ustalenia rozdzielności majątkowej i według cen z daty rozliczenia. Zasady rządzące nowym ustrojem w trakcie małżeństwa są takie same jak przy pełnej rozdzielności majątkowej, a dopiero po ustaniu małżeństwa ten, czyj dorobek jest mniejszy, może żądać wyrównania przez zapłatę lub przeniesienie prawa (np. prawa własności do ruchomości, takiej jak samochód, czy nieruchomości w postaci działki budowlanej).

Ustanowienie rozdzielności majątkowej

Jeżeli żaden z opisanych powyżej środków zabezpieczenia twoich majątkowych praw nie jest wystarczający, istnieje jeszcze jedna możliwość uchronienia się przed lekkomyślnością czy nierozważnymi poczynaniami finansowymi twojego męża.

Każdy z małżonków, z ważnych powodów może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej – nie jest konieczne wcześniejsze występowanie z pozwem rozwodowym.

Pamiętaj jednak, że w powództwie tym nie będziesz mogła dochodzić prawa majątkowego, a jedynie przekształcenia istniejącego pomiędzy wami ustroju majątkowego w postaci zastąpienia wspólności rozdzielnością majątkową.

Powództwo o ustanowienie rozdzielności majątkowej należy kierować do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania pozwanego.

Zawsze jednak masz możliwość zniesienia wspólności w drodze umowy notarialnej, bez potrzeby angażowania sądu, do tego potrzebna jest jednak zgoda i wola obojga małżonków.

Wystąpić o ustanowienie rozdzielności majątkowej, zgodnie z art. 52 § 1 KRiO, można tylko z **ważnych powodów**, tj. z uwagi na okoliczności, które sprawiają, że w konkretnej sytuacji wspólność majątkowa nie służy dobru drugiego małżonka oraz dobru założonej rodziny. Mogą to być okoliczności natury majątkowej (np. trwonienie przez jednego z małżonków zarobków stanowiących wspólny dorobek, nie przyczynianie się do powstania majątku wspólnego, uleganie nałogom powodującym uszczerbek w majątku), jak również okoliczności natury niemajątkowej, sprawiające, iż wykonywanie zarządu przez każde z małżonków jest niemożliwe lub znacznie utrudnione, np. stan trwałej separacji małżonków. Powodem uzasadniającym wystąpienie z pozwem o ustanowienie rozdzielności majątkowej nie może być okoliczność niezawiniona przez małżonka lub niezależna od jego woli, np. długotrwała choroba. Jednakże w razie ubezwłasnowolnienia lub ogłoszenia upadłości jednego z małżonków rozdzielność majątkowa powstaje z mocy prawa. Także orzeczenie separacji powoduje powstanie między małżonkami rozdzielności majątkowej.

Sąd nie przychyli się do twojego żądania także wtedy, gdy stwierdzi, iż głównym twoim celem jest uniemożliwienie lub utrudnienie prowadzenia postępowania egzekucyjnego o zapłatę należności, która powstała z twoim przyzwoleniem (np. wyraziłaś zgodę na zaciągnięcie długu przez twojego męża). Co ciekawe, możesz domagać się ustanowienia rozdzielności majątkowej z datą wsteczną, tzn. rozdzielność majątkowa może być ustanowiona od momentu, kiedy wystąpiły ważne powody uzasadniające ustanowienie jej, szczególnie, jeżeli ty i twój małżonek żyliście w rozłączeniu. Nie jest natomiast dopuszczalne dochodzenie jednym pozwem żądania orzeczenia rozwodu oraz ustanowienia rozdzielności majątkowej z datą wsteczną.

Niestety, ustanie wspólności majątkowej w trakcie trwania małżeństwa nie pociąga za sobą ustania wspólności spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego. Jeżeli i ten skutek chcesz osiągnąć, musisz wyraźnie sprecyzować dodatkowe żądanie, przytaczając ważne powody uzasadniające ustanie wspólności spółdzielczego prawa do mieszkania.

Podział majątku wspólnego

Jeżeli sąd ustanowi rozdzielnosć majątkową, mozesz wystąpić o podział majątku wspólnego, aby to uzyskać, nie jest konieczne uzyskanie rozwodu, wystarczy ustanowić rozdzielnosć majątkową.

Ustanowienie rozdzielnosci majątkowej następuje w chwili:

- ustania małżeństwa (z chwilą śmierci jednego z małżonków, z chwilą uprawomocnienia się wyroku rozwiązującego małżeństwo przez rozwód, z chwilą uprawomocnienia się wyroku orzekającego unieważnienie małżeństwa);
- zawarcia przez małżonków umowy ustanawiającej rozdzielnosć majątkową;
- oznaczonej w wyroku sądu orzekającym ustanowienie rozdzielnosci majątkowej;
- uprawomocnienia się postanowienia orzekającego ubezwłasnowolnienie jednego z małżonków lub ogłoszenia upadłości jednego z nich;
- orzeczenia separacji.

Dokonać **podziału majątku wspólnego** (art. 43 KRiO), można zarówno w drodze sądowej, jak i umownej. Mniej czasochłonnym i konfliktowym rozwiązaniem jest oczywiście dokonanie podziału majątku w drodze umowy zawartej przed notariuszem. Wystarczy, że wspólnie uzgodnicie, który z przedmiotów majątku wspólnego przypadnie tobie, a który twojemu mężowi. Podział umowny nie angażuje sądu, przebiega szybciej, pamiętaj jednak, że nie uchronisz się przed kosztami notarialnymi, jakie będziecie oboje z mężem zobowiązani uiścić na rzecz notariusza. Z kolei podział sądowy pociąga za sobą konieczność wniesienia wpisu w wysokości 1/5 wpisu stosunkowego obliczanego od wartości majątku podlegającego podziałowi. Jest to ogólna zasada, która podlega różnym modyfikacjom w zależności od wartości majątku. Mozesz oczywiście wystąpić z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych, jednakże nie zawsze wniosek ten jest uwzględniany przez sąd.

Nie ulega wątpliwości, że jeżeli nie mozesz dojść z byłym mężem do porozumienia co do podziału majątku, musisz wystąpić z pozwem na drogę sądową .

Zadaniem sądu w tym postępowaniu będzie ustalenie, co wchodzi w skład majątku wspólnego, jego wartości oraz sposobu podziału poszczególnych składników majątkowych, ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym (jeżeli ustalenie równych udziałów w majątku nie jest zasadne), orzeczenie o zwrocie nakładów i wydatków, a nawet rozpoznanie zarzutu małżonka co do nieważności zawartej przez małżonków umowy majątkowej.

Co wchodzi do majątku wspólnego, a co do osobistego, zostało już powiedziane, tymi zasadami kierować się będzie sąd orzekający w sprawie o podział majątku. Podział majątku powinien być dokonany w sposób odpowiadający usprawiedliwionym interesom każdego z małżonków przy uwzględnieniu dobra ich małoletnich dzieci oraz winien mieć na uwadze sytuację osobistą, majątkową i rodzinną małżonków w chwili podziału.

Zasada jest taka, że każdy z byłych małżonków może żądać, aby ustanowienie rozdzielnosci majątkowej nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że byłby on sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo pociągałby istotną zmianę rzeczy lub zmniejszenie jej wartości. Rzecz, której nie można podzielić, sąd powinien przydzielić jednemu z małżonków, z obowiązkiem spłaty drugiego stosownie do jego udziału w majątku wspólnym. Spłata może zostać rozłożona na raty. Jeżeli małżonkowie nie godzą się lub nie są w stanie spłacić siebie nawzajem, sąd może nakazać sprzedaż rzeczy wspólnej, a uzyskane pieniądze podzielić pomiędzy małżonków, proporcjonalnie do wysokości ich udziałów.

Przedmiotem działu majątku mogą być jedynie aktywa. Nie rodzi bowiem skutku wobec wierzycieli ewentualne porozumienie, na mocy którego tylko jedno miałoby odpowiadać za wspólne długi. I jeśli nie zdecydował tak sąd ani nie wynika to z umowy majątkowej, odstępstwa od zasady równości udziałów mogą spowodować nieważność całego podziału. W

umowie działowej można jednak subiektywnie wycenić poszczególne przedmioty. Najważniejsze jest jednak rozliczenie nakładów i wydatków z czasów wspólności na majątki osobiste oraz spłat długów z majątku wspólnego.

Nierówne udziały w majątku wspólnym

Jeżeli uznasz, że twój wkład w majątek wspólny jest większy niż twojego męża, możesz wbrew zasadzie, iż udziały małżonków w majątku wspólnym są równe, wystąpić z **wnioskiem o podział majątku wspólnego z ustaleniem nierównych udziałów w tym majątku** (art. 43 § 2 KRiO). Kodeks rodzinny i opiekuńczy zezwala, aby z ważnych powodów ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z małżonków przyczynił się do powstania tego majątku.

Stopień przyczynienia się do powstania majątku wspólnego to całokształt starań każdego z małżonków o założoną przez nich rodzinę i zaspokajanie jej potrzeb. Nie chodzi tu tylko o wysokość uzyskiwanych zarobków czy innych dochodów, lecz także o to, jaki użytek małżonkowie czynili z tychże dochodów, czy gospodarowali nimi należycie i nie trwonili ich w lekkomyślny sposób. A zatem, jeżeli były mąż przez czas trwania w małżeństwie nie partycypował w kosztach utrzymania rodziny, przepijał zarobione pieniądze, wydawał je tylko na własne cele, można z całą pewnością twierdzić, że nie przysługuje mu prawo do uzyskania prawa do połowy majątku wspólnego, ale do mniejszej jego części. Pamiętaj, że o stopniu przyczynienia się do powstania majątku wspólnego decydują również twoje osobiste starania o wychowanie dzieci, praca we wspólnym gospodarstwie domowym. Ważne powody ustalenia nierównych udziałów są oceniane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego. Sąd będzie chciał ustalić, czy otrzymanie przez jednego z małżonków korzyści z części majątku wspólnego, do której powstania się on nie przyczynił, pozostawałoby w sprzeczności z tymi zasadami.

W każdym przypadku wystąpienia z powyższym wnioskiem musisz udowodnić, że istnieje ważny powód ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym. Sąd z pewnością przychyli się do twojego żądania, jeżeli udowodnisz, że mąż w sposób lekceważący traktował swoje obowiązki względem rodziny, jego postępowanie było naganne, cechujące się rażącym i uporczywym nie przyczynianiem się do powstania dorobku stosownie do swych sił i możliwości zarobkowych. Ważny powód to z pewnością celowe powstrzymywanie się od pracy zarobkowej, świadome trwonienie zarobionych pieniędzy, porzucenie rodziny itp. Pamiętaj, że ważnym powodem będzie także długotrwała separacja faktyczna, podczas której każde z was na własną rękę dorobiło się majątku. W żadnym natomiast razie nie możesz domagać się ustalenia nierównych udziałów, jeżeli mąż nie przyczyniał się do powstania majątku wspólnego z przyczyn od niego niezależnych, np. z powodu długotrwałej choroby.

Jeżeli jesteś w trakcie rozwodu, nie możesz oczekiwać, że sąd z urzędu dokona podziału majątku dorobkowego. Musisz poczekać do momentu, kiedy sąd ustanowi rozdzielność majątkową. Jednakże na twój wniosek sąd już w wyroku orzekającym rozwód może dokonać podziału majątku dorobkowego, pod warunkiem że nie spowoduje to nadmiernej zwłoki w postępowaniu. Niestety, z uwagi na fakt, iż sprawy o podział majątku nie należą do najprostszych, nieczęsto sądy decydują się podzielić majątek już w postępowaniu o rozwód. Niemniej możesz z wnioskiem takim wystąpić, właściwie go motywując i licząc, że sąd przychyli się do twojego żądania. Natomiast w postępowaniu rozwodowym możesz śmiało wystąpić z wnioskiem o podział wspólnego mieszkania albo o przyznanie go jednemu z was, jednakże tylko wówczas, jeżeli drugi z małżonków wyraża

zgodę na jego opuszczenie bez dostarczania mu lokalu zamiennego, o ile oczywiście podział mieszkania lub przyznanie go jednemu z małżonków jest możliwe.

Konkubinat

Konkubinat to trwały stosunek dwóch osób odmiennej płci, które żyją z sobą jak małżeństwo, chociaż małżeństwem nie są.

Jeżeli decydujesz się na nie zawieranie związku małżeńskiego, musisz pamiętać, że konkubinat jest stanem bardzo niepewnym, a przysługujące ci prawa bardzo nieliczne.

Konkubenci nie mogą złożyć wspólnego zeznania podatkowego, nawet wieloletnie wspólne zamieszkiwanie nie powoduje, że w razie śmierci jednego z nich, drugiemu przysługiwać będzie prawo do spadku, chyba że zmarły pozostawił testament. Jednak uzyskanie majątku w drodze darowizny lub testamentu może zostać częściowo zastopowane przez pominiętych najbliższych krewnych spadkodawcy.

Trwanie w konkubinacie nie powoduje powstania wspólnego majątku. Każde z konkubentów posiada swój odrębny majątek, nie będzie pociągnięty do odpowiedzialności za długi swej drugiej nie usankcjonowanej przez prawo połówki. Jeżeli prowadzisz wspólne gospodarstwo domowe z konkubentem, pamiętaj, że dla obrony swoich majątkowych praw nie dysponujesz tak szerokim wachlarzem środków prawnych, jak w przypadku trwania w małżeństwie. Musisz skrupulatnie gromadzić wszystkie możliwe dokumenty, rachunki, umowy, z których jasno wynika, że dany składnik majątkowy nabyłaś za swoje środki. W razie ich braku powinnaś liczyć się z tym, że odzyskanie zainwestowanych środków będzie niemożliwe. Jeżeli znajdziesz się w sytuacji nieuchronnego końca wspólnego pożycia, masz prawo wystąpienia do sądu o podział rzeczy, nieruchomości będących waszą współwłasnością. Musisz jednak udowodnić, że współwłasność rzeczywiście powstała, dlatego też tak ważne są dokumenty mogące ją potwierdzić.

Swoich majątkowych praw możesz domagać się przy wykorzystaniu instytucji prawa cywilnego – skargi pauliańskiej. Instytucja ta, uregulowana w kodeksie cywilnym w art. 405 i następnym, zakłada, że każdy, kto uzyskał bez podstawy prawnej (bez przyczyny, niesłusznie) korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania jej lub do zwrotu jej wartości. Zatem jeżeli udowodnisz, że kosztem twojej pracy np. na rzecz wspólnych dzieci, gospodarstwa domowego, poczyniłaś nakłady na dom, a twój konkubent po ustaniu wspólnego pożycia czerpałby z tego tytułu nieuzasadnione korzyści, kosztem twoich wysiłków, możesz domagać się na drodze sądowej ich zwrotu.

Oczywiście, zawsze swoje żądanie zwrotu części składników majątkowych możesz popierać powołując się na zasady współżycia społecznego, jednakże musisz liczyć się z tym, że żądanie twoje może nie spotkać się wówczas z przychylnością sądu. Im więcej dokumentów, ewentualnie świadków przedstawiś na poparcie swoich zapewnień, tym większe prawdopodobieństwo, że powództwo twoje zostanie uwzględnione.

Niestety, zgodnie z większością orzeczeń Sądu Najwyższego nie przysługuje ci prawo do renty rodzinnej po zmarłym konkubencie i to nawet wówczas, gdy razem mieszkaliście, wspólnie prowadziliście gospodarstwo domowe.

Z kolei konkubentom zagwarantowane zostało prawo wstąpienia w stosunek najmu lokalu mieszkalnego po zmarłym konkubencie. Zgodnie bowiem z kodeksem cywilnym, w razie śmierci najemcy lokalu mieszkalnego w stosunek najmu lokalu wstępują osoby, które faktycznie pozostawały we wspólnym pożyciu z najemcą, o ile stale zamieszkiwały z nim w tym lokalu do chwili jego śmierci.

Zakończenie

Magiczne słowa wypowiedane podczas zawierania związku małżeńskiego „na dobre i złe” niestety nie zawsze znajdują swe odbicie w późniejszym małżeńskim pożyciu. Nie powinnaś więc powierzać prowadzenia spraw rodziny wyłącznie mężowi. Nie tylko dlatego, że i na tobie spoczywa obowiązek dbania o dobro założonej przez was rodziny, ale głównie dlatego, że nawet najwspanialszy mężczyzna może z czasem zmienić się. Zabezpiecz się, zbieraj dokumenty potwierdzające dokonanie kluczowych inwestycji czy transakcji, nie podejmuj ważnych decyzji pochopnie, nie spiesz się, nie pozwól, aby to mąż samodzielnie, bez pytania o twoje zdanie decydował o istotnych sprawach rodziny.

Wzory pism procesowych:

1. Pozew o zniesienie wspólności majątkowej między małżonkami

Łódź, dnia 25 maja 2005 roku

**Sąd Rejonowy
dla Łodzi Śródmieścia
w Łodzi
Wydział Cywilny**

Powódka: Wanda Kubiak,
zam. w Łodzi,
ul. Narutowicza 12

Pozwany: Paweł Kubiak,
zam. w Łodzi,
ul. Narutowicza 12

Pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej między małżonkami

Wnoszę o:

1. Ustanowienie rozdzielności majątkowej powódki Wandy Kubiak i pozwanego Pawła Kubiaka, wynikającej z zawartego przez strony małżeństwa w dniu 11 maja 1980 roku w Urzędzie Stanu Cywilnego w Łodzi, akt małżeństwa nr 35, z dniem złożenia pozwu.
2. Zasadzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych.
3. Przeprowadzenie rozprawy także podczas nieobecności powódki.

Nadto wnoszę o:

4. Wezwanie na rozprawę następujących świadków:
 - Pawła Granosika, zam. w Łodzi, ul. Mokrej 20/82
 - Piotra Orskiego, zam. w Łodzi, ul. Rydzowej 23/5.

Uzasadnienie

Strony zawarły w dniu 11 maja 1980 roku związek małżeński w Urzędzie Stanu Cywilnego w Łodzi akt małżeństwa nr 35.

Dowód: odpis aktu małżeństwa.

Od wielu lat małżeństwo stron nie układa się najlepiej. Pozwany spotyka się inną kobietą, z powódką nie przebywa, nie łoży też na utrzymanie wspólnego mieszkania, nie przyczynia się do zaspokajania choćby najmniejszych potrzeb rodziny. Oprócz wspólnego mieszkania strony posiadają wspólne konto bankowe oraz drobny sprzęt gospodarstwa domowego.

Pozwany zaciąga różne pożyczki, rzekomo na remont mieszkania, a pożyczone pieniądze zużywa na własne potrzeby. Powódka boi się, że będzie zmuszona odpowiadać za długi męża.

Pozwany zawiera jemu tylko znane transakcje, a powódka 2 miesiące temu zmuszona była do zapłaty zaciągniętego tylko przez pozwanego długu.

Dowód: zeznania świadków.

Biorąc pod uwagę wnoszę jak na wstępie.

Wanda Kubiak

Załączniki:

1. Odpis aktu małżeństwa.
2. Odpis pozwu i załączników.

2. Wniosek małżonka o nakazanie wypłacenia wynagrodzenia za pracę drugiego małżonka

Łódź, dnia 5 maja 2005 roku

**Sąd Rejonowy
dla Łodzi – Śródmieścia
w Łodzi
Wydział Cywilny**

Wnioskodawczyni: Kamila Maj,
zam. w Łodzi,
ul. Miła 2a

Uczestnik: Łukasz Maj,
mechanik,
zam. w Łodzi,
ul. Miła 2a

Wniosek małżonka o nakazanie wypłacenia mu wynagrodzenia za pracę drugiego małżonka

Wnoszę:

1. O nakazanie Instytutowi Postępowania Twórczego w Łodzi, aby przypadające Łukaszowi Maj wynagrodzenie za pracę wraz z zasiłkami: rodzinnymi i chorobowymi wypłacał do rąk żony Kamili Maj;
nadto wnoszę o
2. Wezwanie na rozprawę świadka Marię Król, zam. w Łodzi przy ul. Miłej 3

Uzasadnienie

Od 10 grudnia 1978 roku jestem żoną Łukasza Maj.

Dowód: wyciąg aktu małżeństwa.

Z tego związku małżeńskiego mamy dwoje niepełnoletnich dzieci - córkę Katarzynę i syna Michała, oboje uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1258 w Łodzi .

Kilkakrotnie w przeciągu ostatnich 2 lat zdarzyło się, że mąż wydawał zarobione pieniądze na sobie tylko znane cele, przychodził do domu pijany. Niestety, od przeszło 2 lat nie oddaje mi nawet części wynagrodzenia za pracę. Cały dom muszę utrzymywać sama.

Dowód: zeznania świadka

Mój mąż pracuje w Instytucie Postępowania Twórczego na stanowisku architekta. Nie posiadam dokładnych informacji co do wysokości jego zarobków, ale przypuszczam, że wynoszą one ok. 2000 zł. miesięcznie.

Biorąc pod uwagę powyższe, mój wniosek o wypłatę wynagrodzenia męża do moich rąk jest uzasadniony i zasługuje na uwzględnienie

Kamila Maj

Załączniki:

1. Wyciąg aktu małżeństwa.
2. Odpisy wniosku i załączników.

3. Wniosek o podział majątku wspólnego

Łódź, dnia 3 stycznia 2002 roku

**Sąd Rejonowy
dla Łodzi – Śródmieścia
w Łodzi
Wydział Cywilny**

Wnioskodawczyni: Urszula Orczyk,
zam. w Zgierzu,
ul. Ozorkowska 29

Uczestnik: Sebastian Orczyk,
zam. w Zgierzu,
ul. Ozorkowska 29

Wartość przedmiotu sprawy: 35.000 zł

Wniosek o podział majątku wspólnego

Wnoszę:

o dokonanie podziału majątku wspólnego Urszuli Orczyk i Sebastiana Orczyk składającego się z przedmiotów urządzenia domowego, w tym telewizora marki "Sony", lodówki i pralki, komputera oraz samochodu osobowego marki Ford.

Sposób podziału i wartość majątku zostaną określone podczas rozprawy.

Uzasadnienie

Strony zawarły związek małżeński 15 lipca 1976 roku w Urzędzie Stanu Cywilnego w Łodzi, akt małżeństwa nr 478. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 28 kwietnia 2001 roku sygn. akt C 333/01 małżeństwo stron zostało rozwiązane. W wyroku rozwodowym nie został dokonany podział wspólnego majątku stron.

Dowód: odpis prawomocnego wyroku stwierdzającego rozwód.

Wszystkie przedmioty użytku domowego, a także pojazd samochodowy małżonkowie nabyli w czasie trwania małżeństwa i stanowią one majątek dorobkowy.

Po rozwodzie wnioskodawczynie wyprowadziła się z mieszkania, nie zabierając żadnych przedmiotów, gdyż uczestnik skutecznie jej to uniemożliwił.

Wnioskodawczynie zwróciła się do byłego męża pismem z dnia 25 lipca 2001 roku o dokonanie podziału majątku wspólnego, jednakże do chwili obecnej nie uzyskała żadnej odpowiedzi.

Dowód: odpis pisma z dnia 25 lipca 2001 roku.

Biorąc pod uwagę powyższe wnoszę jak na wstępie.

Urszula Orczyk

Załączniki:

1. Odpis wyroku z dnia 28 kwietnia 2001 roku.
2. Odpis pisma z dnia 25 lipca 2001 roku.
3. Odpis wniosku i załączników.